Burcin Atakan, EY: Impactul Directivei privind prevenirea spălării banilor asupra mediului de afaceri

Directiva (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului (AMLD) a devenit obligatorie pentru Statele Membre UE începând cu 26 iunie 2017. Până în prezent însă, legislația din România nu a făcut pași vizibili în implementarea măsurilor pe care le prevede această directivă, iar Comisia Europeană a solicitat deja țării noastre opinia motivată pentru neîndeplinirea obligației de transpunere.

Este important de subliniat faptul că directiva are impact asupra activității de conformitate a entităților financiar-bancare, precum și cea a companiilor din sectorul non-financiar (de ex. avocați, notari, auditori, furnizorii de servicii din industrii, precum industria extractivă, energetică, HORECA, telecom și IT, imobiliare, transport, ONG-uri etc.). Prin urmare, este vital ca aceste entități să înțeleagă care sunt schimbările ce trebuie făcute în programul de conformitate pentru a se alinia cerințelor AMLD. Măsurile sunt menite să le pună la adăpost față de posibile încălcări și consecințele acestora, respectiv evitarea plății unor amenzi semnificative, suspendarea activității companiei sau implicarea, chiar și involuntar, în scheme de spălare a banilor.

Ce prevede această directivă?

Actul comunitar aduce o serie de noutăți legislative cu impact atât asupra mediului de afaceri din România, cât și asupra activităților acestuia cu piețele străine. Principalele

cerințe introduse se referă la:

- obligativitatea evaluării riscurilor de spălare a banilor/finanțare a terorismului la nivel național, sectorial/industrie și la nivelul fiecărei entități;
- asigurarea transparenței privind beneficiarul real de către companii și păstrarea informațiilor complete și actualizate privind Ultimate Beneficial Owner – UBO;
- necesitatea adoptării măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientelei pentru întregul spectru de persoane expuse politic;
- aplicarea măsurilor de precauție persoanelor care comercializează bunuri, atunci când acestea efectuează sau primesc plăți în numerar în valoare de cel puțin 10.000 euro, prag scăzut față de valoarea anterioară de 15.000 euro.

Directiva crește semnificativ nivelul sancțiunilor administrative în cazul identificării unor încălcări ale legislației privind spălarea banilor și finanțarea terorismului, în scopul asigurării eficacității, proporționalității și caracterului disuasiv al pedepsei. Astfel, pentru instituțiile financiare, pragul minim al sancțiunilor are o valoare de 5 milioane Euro sau 10% din cifra de afaceri anuală totală, iar pentru instituțiile non-financiare, acesta se ridică la 1 milion euro. Sancțiunile sunt aplicabile nu numai companiilor, ci și membrilor organelor de conducere și altor persoane fizice implicate în aplicarea defectuoasă a legislației împotriva spălării banilor. Faptele pot atrage răspunderea contravențională, civilă sau penală, în funcție de gravitatea lor și valoarea prejudiciului.

Făcând o paranteză pe marginea sancțiunilor în materie penală, menționăm faptul că Parlamentul European a adoptat în luna ianuarie 2018, un proiect de rezoluție legislativă referitoare la propunerea de directivă privind incriminarea spălării banilor. Proiectul urmărește asigurarea unor standarde minime comune la nivel european, propunându-se pedepse privative de

libertate în cazurile de spălare a banilor de minim patru ani, pentru actele grave. În prezent, legislația din România stabilește pedepse cuprinse între 3 și 10 ani pentru comiterea infracțiunii de spălare a banilor.
Ne punem speranța că legiuitorul român a introdus aceste schimbări în proiectul de lege pentru transpunerea AMLD în România, care înlocuiește textul actualei Legi nr.656/2002, într-un mod coerent și comprehensiv, astfel încât legea să poată fi înțeleasă și aplicată corect de către companii. Întrebarea este însă cât vom mai aștepta până la adoptarea acestui proiect de lege, deoarece termenul de implementare a fost depășit.

Autor: Burcin Atakan, Partener EY România